Beth sy'n gweithio i gefnogi gwell mynediad at wasanaethau iechyd meddwl (o ofal sylfaenol i gleifion mewnol) i grwpiau lleiafrifol er mwyn lleihau anghydraddoldebau? Crynodeb o dystiolaeth gyflym

Mawrth 2024

Judit Csontos, Deborah Edwards, Elizabeth Gillen, Juliet Hounsome, Meg Kiseleva, Mala Mann, Abubakar Sha'aban, Olivia Gallen, Mel McCaulay, Elizabeth Doe, Ruth Lewis, Alison Cooper, Adrian Edwards

Cefndir

Amcangyfrifir y bydd un o bob pedwar o bobl yn profi iechyd meddwl gwael yn ystod eu hoes. Fodd bynnag, mae **grwpiau lleiafrifoedd ethnig, ffoaduriaid a cheiswyr lloches** yn profi mwy o rwystrau wrth geisio **cyrchu gwasanaethau iechyd meddwl** ac yn profi **canlyniadau iechyd meddwl gwaeth** na'r rhai o grwpiau lleiafrifoedd nad ydynt yn ethnig.

Nod

Archwilio'r llenyddiaeth ar yr hyn sy'n **gweithio i gefnogi gwell mynediad at wasanaethau iechyd meddwl** i grwpiau lleiafrifoedd ethnig, ffoaduriaid a cheiswyr lloches er mwyn **lleihau anghydraddoldebau.**

Dulliau

Mae ein **Crynodebau o Dystiolaeth Gyflym (RES)** wedi'u cynllunio i ddarparu **cynnyrch ymateb cyflym**. Maen nhw'n seiliedig ar **chwiliad cyfyngedig o adnoddau allweddol ac asesiadau o ddetholiadau.**

Rhoddir **blaenoriaeth** i astudiaethau sy'n cynrychioli synthesis tystiolaeth gadarn. **Ni chynhelir unrhyw arfarniad o ansawdd na synthesis tystiolaeth, a dylid dehongli'r crynodeb yn ofalus.**

Canfyddiadau allweddol

Er bod **tystiolaeth** ar gael ar wella mynediad a phrofiad gofal iechyd meddwl y grwpiau hyn, yn aml **nid ydynt yn cynnwys cydran arfarnol.**

Roedd yr argymhellion mwyaf cyffredin i wella tegwch gofal iechyd meddwl yn cynnwys:

- **iaith** ac addasiadau diwylliannol;
- **addysg** gweithwyr proffesiynol gofal iechyd;
- cyflogi staff sy'n **amrywiol o ran ethnigrwydd;**
- gwell **darpariaeth gwybodaeth;**
- **gweithio ar y cyd** rhwng gwahanol sectorau;
- hwyluso llwybrau atgyfeirio **a gwella llwybrau;**
- **gwasanaethau arbenigol ac allgymorth** ar gyfer grwpiau lleiafrifol;
- **addysg cleifion** a datblygu sgiliau cleifion;
- cynnwys cymunedau.

Bylchau yn y Dystiolaeth

Mae **tystiolaeth adolygu gyfyngedig** ynghylch **effeithiolrwydd ymyriadau** i wella mynediad at ofal iechyd meddwl ar draws grwpiau lleiafrifoedd ethnig.

At hynny, mae tystiolaeth o ymyriadau i gefnogi **mynediad ffoaduriaid a cheiswyr lloches at ofal iechyd sylfaenol neu glinigau arbenigol** (e.e. beichiogrwydd ac ôl-enedigol) **ar gael**, ond ni **ellir echdynnu'r canfyddiadau sy'n ymwneud â gofal iechyd meddwl.**

Camau Nesaf

Mae'r adroddiad hwn yn arwain at **adolygiad cyflym â ffocws** dilynol, i'w gyhoeddi yn Haf 2024, ar effeithiolrwydd ymyriadau i wella mynediad teg neu gyffredinol at wasanaethau iechyd meddwl gan grwpiau lleiafrifoedd ethnig.

Mae dolen i'r protocol adolygu ar gael yma https://osf.io/xpfje/

Mae'r crynodeb llawn o dystiolaeth gyflym ar gael i'w weld yma:
https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2024.02.28.24303432v2